

BISERICA ȘI ȘTIA

REVISTĂ BISERICĂESCĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNEȘTI

ABONAMENTE:
REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

Academia Română, alături de Sf. Sinod și de Guvernul Țării

Când scriam primul nostru din Dumineca trecută, făcând mențiune despre străduinți convergente ale Sfântului Sinod și ale Guvernului Țării, în sprijinul apărării sufletului românesc, nu ne dădeam seama de ieșirea pe teren a încă unui factor covârșitor în viața românească. E vorba de recenta atitudine a Academiei Române, împotriva primejdiei scrisului indecent, otrăvitor de suflete și răsturnător de moravuri și de societate.

Di. N. Iorga are marele merit, de a fi lovit mereu, aproape de un an întreg, în ce-i ce ne spurcă slova românească și aduc primejdie asupra culturii și viitorului nostru. Iar acum, de curând, maestrul prozei românești, d. Brătescu-Voinești, — care a refuzat ispita în care s'a potignit și a murit sufletește Mihai Sadoveanu, — a dat, la Academia Română, curs liber îngrijorării sufletului său candid, pentru mlaștina fără fund, spre care e împinsă cartea românească — și cu ea și sufletul nostru — din partea condeielor spurcate de pata câștigului murdar, prin opere pornografice, ducătoare de desfrâu individual și social.

Au luat cuvânt, în acelaș senz și dd. Octavian Goga și N. Iorga, și alți Academicieni. Intre ei, d. Iorga a semnalat o categorie de așa zisă „literatură”, care în realitate e produsul unor suflete profund stricate: nu numai de pornografi, ci și de nebuni și rătăciți.

După Sfântul Sinod Românesc, care osândi mai zilele trecute doctrina fundamental greșită și anticreștină a judeo-masonilor, îndreptată în consecința ei finală în spre alvia comunismului, iată acum celalalt factor de spiritualitate al vieții românești, profund îngrijorat, osândind și el rătăcirea bolnavilor și sclerațiilor, cari profanează cultura românească, pentru a ne împinge, și pe aceasta cale, în brațele nenorocirii de obște.

Academia Română a luat hotărârea ca, prin membrii săi, să urmărească mai deaproape cărțile pornografice și de scandal sau desmăț organizat, cari apoi vor fi trimise cu raport la Ministerul Justiției, iar vinovații stricători de suflete vor avea să suferă rigorile noului Cod penal.

D-l N. Iorga poate avea o mare satisfacție. Dar și mai mare este bucuria noastră, văzând că, în întreg cuprinsul Țării, sufletul românesc — care părea adormit sau cel puțin nepăsător — s'a trezit, dintr'odată, la cunoașterea situației de mare primejdie și acționează, prin factorii săi de esență, conștient și energic, împotriva stricătorilor sufletului românesc.

Sfântul Sinod, ca factor duhovnicesc suprem pe pământul României, și tot așa Academia Română, în calitatea sa de reprezentanță a spiritualității culturale românești, deoparte, — iar de alta, Inaltul guvern cu câteva măsuri ale sale, de până aci, pe al căror fir însă n'a mers până la capătul convenit — sunt întru-chipătorii forțelor celor mai autoritare în sinul Națiunii Române care așteaptă, de sigur și cu drept temei, ca aceasta treime, indiscutabil diriguitoare a vieții românești, să meargă alături, până la capătul drumului și al măsurilor convergente, cari li se cer în lupta împotriva stricătorilor sufletului românesc.

Dacă în articolul nostru precedent făceam mențiune concretă și despre proiectul de lege (vom reveni asupra lui, mai de aproape, cu alt prilej) pornit din inițiativă parlamentară chiar, de a suprima definitiv masoneria, dintre noi, avem acum bunul prilej să fixăm, după atitudinea Sfântului Sinod și după cea a Academiei Române — că Inaltul Guvern are acum de aci încolo un nou sprijin și o obligație morală și națională în plus, de a face, cum va ști, din acel proiect de lege, un instrument legal și consti-

tuțional, pentru a nu-și rămânea dator conștiinței proprii și angajamentului în fața căruia îl ține opinia publică a Țării.

Oricare guvern, de azi și din viitor, își va putea legitima starea în fruntea Țării numai prin acordul desăvârșit, moral și de acțiune, în deplină solidaritate cu Sfântul Sinod și cu Academia Română, pentru a curăți miasmele din viață românească și de a reda sufletului românesc omogenitatea și puritatea și solidaritatea din alte vremuri.

„Preoților, ieșiți!”

Preoților, — căci vouă vi-se adresează în primul loc aceste cuvinte și gânduri dintr'acest

organ eparhial, ieșiți la răspântii și vestiți, ca și de pe amvoane, că ceva mare și important se petrece în viața sufletească, culturală și de Stat a Românilor. Că a început marele proces de întoarcere la Hristos a sufletelor și marea bătălie duhovnicească împotriva celor fără de lege stricători ai sufletului nostru românesc!

Vestiți poporului, că biruința finală atârnă nu numai de stințenia drapelului, care ni este Hristos, ci și de zelul apostolic și de trezvia voastră, a Preoților, ca și de înțelegerea cuminte a mulțimei nenumărate, de suflete ale celor care formează, în sinul poporului nostru, oastea lui Hristos și cetățenii României-mari.

Drumul rectilin al Bisericii Românești

În toată profund regretabilelor vrăjbi și dureroase conflicte, la cari ne-am referit și noi în articolul precedent, Dl Nicolae Iorga își încheia Istoria Bisericii Românești, arătând un program concis: cum „s'ar putea ridica (Biserica) din zdrențele umilinții și din praful ruinelor sale”¹⁾, iar mai târziu (1930) își menținea textual, același program, aceeași caracterizare a situației și același chip de salvare.²⁾

Dar răul, de care suferea Biserica noastră din Vechiul Regat, era resimțit și de mai înainte, încă din vremea Domnului Ion Cuza-Vodă. Un contemporan al său și bărbat de Stat, fost într'o vreme Ministru de Externe, de Culte și de Instrucțiune, Dimitrie Bolintineanu, în lucrarea sa despre Ion Cuza-Vodă³⁾ se pronunța astfel despre originea neajunsurilor de cari, încă atunci, suferea Biserica Românească din Principatele-Unite: „Sistemul de a se amesteca Statul în Biserică este un sistem nefericit, căci stinge cugetarea, fură simțământului religios neatârănarea și demnitatea și viața adevărului; ține o luptă continuă între cele două părți contractante și oprește de a se consacra Statul la misiunea sa: Biserica de a spiritualiza, de a consola, de a întări, atrăgându-i privirea către cele pământești”⁴⁾.

Dureroasele evenimente, la cari ne-am referit — și în a căror foc, spre a-l mai afla, mai suflau și străinii și cei înstrăinați de sufletul românesc — justificau și ele, în vremea

lor, marele rău de care suferea Biserica și-l indicase și Dimitrie Bolintineanu, la cea mai frumoasă și solidă bărbăție, în viața de patruzecisitrei de ani: nici repezit linerește, nici tocit de bătrânețe.

Exact la patruzeci de ani dela Bolintineanu, profesa aceleași principii și aceleași credinți marele nostru judecător — prin prisma istoriei — de lucruri și de oameni, d. N. Iorga, în ședința dela 23 Martie 1909, a Camerei: „Necondiționat, este rău ca Statul să se amestece în Biserică, oriunde, deci și aici la noi, unde suntem oprii în această privință de tradițiile Bisericii”⁵⁾.

Anii de vrajbă și de tulburări, de atunci, au fost un neconținut prilej de afirmare, din partea D-lui N. Iorga, și a altora, a principului de libertate sau autonomie bisericească în raportul cu Statul. Și n'avem cuvinte pentru a-i mulțumi marelui Dascăl al Neamului pentru aceste mărturisiri de credință ale sale.

Din nenumăratele pronunțări, mai cităm una, foarte caracteristică, rostită și aceea în auzul Țării, dela Tribuna Camerei, în ziua de 24 Aprilie 1910. Iată-o: „Dacă, d-lor, Mântuitorul a zis: Dați Chesarului ce este al Chesarului, și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu, putem să jertfim politicianismului ce este al politicianismului; dar trebuie să dăm înapoi lui Dumnezeu Biserica Sa, care este numai a Sa (Aplauze puternice). — Astfel d-lor, organizarea autonomă a Clerului este credința noastră! (Aplauze). — Și în cece privește mijloacele materiale, ca să nu mai vedem pe Vlădici plângând la ușa d-lui administrator cu-

¹⁾ N. Iorga: Ist. Bis. Rom. 1909. Vol. II. Ediț. I. pag. 318.

²⁾ Idem: o. c. ediț. II pag. 300.

³⁾ Viața lui Cuza-Vodă, București 1869, pag. 166.

⁴⁾ Citat după *Un preot ortodox* (V. Mangra?): *Caterisirea mitropolitului Ghenadie Petrescu*, Buc. 1896, pag. 26.

⁵⁾ N. Iorga: *Tulburările bis.* p. 14.

tare, care se schimbă odată cu partidul, stăruim în creierea unui *fond religios*. Banul Bisericii, pe care odată îl administrau Grecii, li l-am luat pentru că erau Greci; *să-l întorcem la Biserica României, și episcopii să-l administreze potrivit cu nevoile românești*" (Aplauze).⁶⁾

Mai limpede și mai cu temei nu se putea grai la situație!?)

...Și cum nenorocitele vrăjbi ne dureau amar și ne îngrijorau profund și pe noi cei din mitropolia Ardealului de atunci, a fost numai o consecință logică și firească de a se face auzit și cuvântul bisericaniilor ardeleni în cauză. Astfel — pentru a nu îndelunga vorba, ne vom referi numai la două din publicațiile noastre de aici: organul mitropoliei dela Sibiu „Telegraful Român” și organul nostru de publicitate.

„Biserica și Școala”⁸⁾, prin magistrul condeiu al redactorului său, episcop mai apoi Roman Ciorogariu, — în proaspăt după împăcarea din sinul Sfântului Sinod prin retragerea afuriseniei ce-l aruncase episcopul Gherasim al Romanului, — puse chestiunea vrăjbelor bisericesti din Sf. Sinod și de pe dinafară de El, reducându-o la problema de libertate sau autonomie bisericască. Vom cita părțile esențiale:

„Libertatea Bisericii este cuprinsă în așezămintele ei și numai o Biserică liberă este adevărată Biserică a lui Hristos; iar libertatea ei este vie în libertatea membrilor ei...”

„Liberă este numai acea Biserică, care își are independența propriei ocârmuirii adică autonomia ei, Biserica, care se ocârmuește după rânduiala canoanelor ei și-și mărturisește li-

⁶⁾ N. Iorga: Tulburările bis. 128.

⁷⁾ Nu putem trece mai departe, fără de a reproduce, măcar aci, axiomaticul adevăr, doctrinar și social românesc, exprimat de Dl N. Iorga în ședința Camerei, la 23 III. 1909, despre Biserică: „Biserica este o instituție de ordin divin; ea are principiile sale imutabile, are o *jurisdicție*, care pleacă dela acele principii și are *forme de cărmuire*, de *administrație*, cari sunt în legătura cea mai strânsă cu însuși spiritul Bisericii... Biserica, în întregimea sa, este un singur lucru. Aceasta formează unitatea ei absolută, frumusețea armonioasă, grandioasa durabilitate a Bisericii, că dela dogmă până la cel din urmă act de jurisdicție, pe care-l săvârșește un episcop, care a primit puterea dată de Hristos Apostolilor, totul este *legat cu cea mai strânsă legătură* — Nu poți împărți aici: una mie, alta ție. Biserica reprezintă un *crystal desăvârșit*: de dogmă, jurisdicție, administrație. Nu poți să umbli cu un organism atât de delicat și absolut precis, fără ca, falsificând o parte, să nu-i falsifici spiritul; să nu-l descrystalizezi, fără ca, atingând unul din unghiurile sale, să nu ajungi la atingerea însăși a esenței sale, dela care a plecat oricare din aceste unghiuri”. (N. Iorga: Tulburările... pag 42—3).

⁸⁾ No. 4 din 6 Febr. 1910.

ber credința ei proprie. *Autonomia Bisericii* „nu este o frază, nici principiu doctrinar stabilit arbitrar în Biserică, ci este un *element constitutiv al Bisericii*, fără de care societatea religioasă nu mai este Biserica lui Hristos, „căci Hristos nu poate fi subordonat ordonanțelor afară de Biserică. *Autonomia Bisericii este instituțiune canonică și în puritatea acesteia canonicității zace libertatea ei...*”

„Bat dară câmpii, aceia cari își cearcă libertatea lor în relațiuni externe, schimbăcioase. „Acești inconștienți sunt fluturii tirăniei.

„Am susținut, că Biserica liberă poate fi numai acolo, unde membrii ei sunt liberi...”

„Scris este să nu nădăjduiți în boeri și în fiii oamenilor. *Preoțimea va fi tare numai atunci, când va fi în acest înțeles apostolesc liberă*; ce e mai mult, nici viață nu are, fără aceasta libertate.

„*Ispitiți epocile de libertate și, de sclăvie a Bisericii și veți afla cauzele în libertatea ori robia caracterelor de pe acelea vremuri.*”

Și, tot în acelaș număr, poate acelaș condeiu cu autoritatea morală și de experiență, scriind despre conflictul din Biserica României de atunci, spunea:

„Două lucruri socotim noi de trebuincioase în regat, anume:

„1. Să se dea *libertate Bisericii*.

„2. Să se dea o *cultură mai temeinică Clerului*. Este o condiție de existență a regatului român: să se întărească poziția Bisericii naționale ortodoxe, armata spirituală, precum condiție de existență a fost întărirea armatei teritoriale. Dar să nu întârziem...”

„Să se dea cultura necesară clerului și-și va ști el apăra și Biserica și Țara, căci clerul este curat românesc”.

Nu mai puțin reușit, „Telegraful Român”, organul mitropoliei noastre, încă și-a spus cuvântul în cauză, printr'un condeiu tinăr, al profesorului de atunci, căruia — cine ar fi îndrăsnit s'o creadă atunci? — i-se hărăzise ca împreună cu bătrânul episcop Roman dela Oradea, să fie întâii luptători de mai apoi pentru izbânda principiului de libertate bisericască a României-întregite?!

Nu ne vom referi mai deaproape la părerile de atunci și nici la cele de mai apoi, prea bine cunoscute ale aceluia, care în cursul vremii a devenit mitropolitul Nicolae al Ardealului. Ci ne mulțumim, de încheierea acestui, articol, să

relevăm prognosticonul său, făcut în organul mitropolitan⁹⁾:

„Ca să scurtez vorba .. pun chestiunea așa: „Am renunța noi la autonomia Bisericii noastre — dacă am trăi într'un stat, al cărui guvern și ministru de culte ar fi român? Eu cred, că nu! Nu am renunța, fiindcă noi considerăm autonomia Bisericii ca un postulat și drept cardinal al ei, ca un element constitutiv și ca o instituțiune canonică a ei, în fine ca un lucru fără de care Biserica rămâne strălucită. Noi derivăm autonomia Bisericii din însăși ființa Bisericii ca instituțiune de origine dumnezeiască. Acest principiu de drept formează baza canonică de îndreptățire a tuturor acțiunilor, pe cari le întreprind arhieriei și corporațiunile noastre bisericesti pentru păstrarea și apărarea autonomiei Bisericii noastre. Stând pe aceasta bază, noi putem răspunde celor din afară: în lăburi, păcătoșilor, nu vă atingeți de drepturile, pe cari Dumnezeu le-a lăsat Bisericii!“

Nici noi nu mai lungim vorba. E de prisos, ci rezumăm situația: *Dela vechea Biserică românească, liberă și, în parte, cu drepturi și autoritate quasi-patriarhală¹⁰⁾ a Moldovei, și dela ideile de libertate bisericască ale lui Bolintineanu și ale altora, până la dl N. Iorga, inclusiv Legea de organizare bisericască autonomă din 1925, se întinde acelaș drum rectilin al Bisericii Românești, croit pe firul de aur al dogmei pure ortodoxe, al tradiției românești și nu mai puțin în acord cu interesele vitale ale Românișmului.*

Cine se va încumăta să rumpă acest fir și să treacă de-a curmezișul acestui drum, mântuitor în trecut și în viitor?

Corective, firește, încap în viața noastră bisericască, și dintr'o parte și din cealaltă a Carpaților.

Sectele și colportajul

de Pr. P. Măteș

E un adevăr elementar, că Biserica noastră a susținut, în decursul timpurilor grele din trecut, unitatea de credință și de simțire națională, pe baza căroră s'a putut forma, la plinirea vremii, unitatea cea mare națională de acum optsprezece ani.

Pentru Biserica noastră rolul determinant din trecut avea să continue sub formă de închegare sufletească — ceea ce Biserica și face —, cu toate că rezultatul nu e prea mulțumitor, în primul rând pentru

preoți, conducătorii apropiați și firești ai poporului. Sunt multe cauzele cari fac ca între poporul nostru să nu se sălășluiească aceea ce odinioară s'a vestit prin ingerii la Nașterea Domnului «pe pământ pace și n're oameni bunăvoire». Cu această ocazie vreau să amintesc doar de o singură cauză, și aceea, cred, principală: tulburarea sectelor religioase între Români.

Cu durere în suflet s'a aflat despre reprimarea sângeroasă a rătăcirii stiliste, care nesocotea autoritatea Bisericii legale, prin inșiși fiili Ei, buni și credincioși dar conduși de străini pe cai întortochiate într'ale credinței și disciplinei bisericesti. Înălțuraji agitatorii ignoranți sau cu interese necurate, s'a pus stavilă și răului dezbinării; și sufletul credincioșilor s'a smuls și înălțat din butmăceala momentană. Rătăcirea stilistă s'a extins prin relativ puține părți, așa că în urma remediului propice — nădăduim — a încetat ori e pe cale a înceta. S'a constatat, însă, că în rătăcirea stilistă rolul preponderant l-au avut anumiți străini de neamul nostru, și dușmani, cari urmăresc slăbirea forțelor credincioase prin fărâmițarea noastră în secte. Cei din țară nu-și pot lua îndrăzneii prea mari, dar intervin cei de peste graniță cu directve și ajutoare, iar uneltele se află destule chiar printr'ai noștri. E destul să ne reamintim că aproape toate sectele din țara noastră sunt de origine străină și conduse de străini ori numai dirijate de ei. Să amintesc un caz. *Rotherford*, conducătorul secției mileniste din America, scrie adeptului-șef, al său din România următoarele: *Văzând că sunteți la strâmtorare financiară, îi trimit o mie de dolari, ca să fie întrebuințați pentru „lucrul Domnului“.* *Observ din cele ce mi-ai comunicat despre stările de fapt din România, că totul merge acolo spre o grabnică prăbușire...* (Universul, 21 X 1935). E limpede, ca lumina zilei, că sectanții «mileniști» doresc grabnică prăbușire României și «Șeful» finanțează întreprinderea în cauză.

Direct n'au avut îndrăzneală și n'au nici acum îndrăzneală a spune adevărul, dar se întrezărește din propaganda lor, care urmărește slăbirea noastră prin fărâmițare. Arma cea mai puternică le este slova. Propagandă prin tipar, într'o măsură foarte potențată, fac sectarii mai ales în zilele noastre.

Răul se resimte mai ales acum, după războiul cel mare, când multe idei și spirite trebuiau potolite, iar nu lăstate în voia lor nefastă. Toleranța — să nu zic: slăbiciunea noastră — a făcut și face, ca acum d'abia cam târziu, să constatăm proporțiile răului, pentru mulți nebanuite. Iată de ce.

Conducătorii țării noastre prin «legea cultelor» din 1928, au recunoscut câtorva secte libera propagandă, ca urmare a libertății de conștiință scrisă în Constituție (art. 22), cu toate că în alte țări — unde s'a văzut primejdia clar — s'a interzis răspândirea sectelor. La noi se întind, aproape nestingherite, și sectele neîngăduite de Stat, ca să nu amintim pe celelalte. O parte din vină se aruncă și asupra Preoțimii care — se zice — nu vrea să vadă adevărata primejdie, cu toate că foarte mulți preoți se știe că luptă contra răului.

În ce mă privește mi-s'a atras atențiunea, că niște streini, de obicei în Sărbători mari, umblă prin sat cu cărți sectare chiar în timpul când era serviciu divin, dispărând apoi repede. Uterior am aflat, că unul a fost prins și a fost și condamnat și pentru spionaj. Altă dată au venit la mine personal doi tineri, ară-

⁹⁾ Dr. Nic. Bălan: Chestiunea bisericască din România și Autonomia Bisericii noastre, Sibiu, 1910 pag. 31—32.

¹⁰⁾ N. Iorga: Ist. Bis. Rom., vol. II (ed II) pag. 306.

fându-mi cărți de povești, de igienă, dar nici decăt religioase. Mi-au părut suspecti și după ce am luat o carte de povești pentru copii, am observat că erau sfaturii: cum copiii e bine să vină Sâmbăta, ca zi a Domnului, etc. Am cunoscut, că trebuie să fie Adventiști de ziua 7-a, cari și în forma aceasta rafinată înțeleg să-și răspândească secta lor. Urmărindu-i, am aflat că la credincioși au vândut reviste și cărți, ilustrate cu multe chipuri atrăgătoare pentru oamenii simpli, cărți de credință lor și în contra Preoșilor și Bisericii Statului. Având concursul autorităților, i-am obligat a se legitima, ceea ce numai constrânsi au făcut-o. S'a aflat că erau Evrei, cari ziceau ca, fiind șomeri, s'au apucat să ferească pe Români cu cărți de credință adventistă — deci *gheseft* pe vorba lor. Am mai aflat, că erau din Oradea, iar centru le este la Timișoara. Fiind de o obrăznicie crasă și intrând în case unde erau singure femei, nu părăseau casa până ce nu li-se cumpără din cărți, iar unde vedeau, că nu e rost de bani, *lăsau cărți gratuit*. Defăimau credința noastră, zicând ca icoanele sunt chipuri cioplite — deci afară cu ele etc. S'au lăudat că dânșii au fost prin zeci de sate iar alți tovarăși de-ai lor, în acel moment 100 persoane-colportori, cutreeră satele românești, răspândind otrava rătăcirii și a dezbinării.

În parohia încredințată mie nu sunt sectari, dar e de închipuit, ce propaganda fac în tot locul unde au un «cui» de legătură. Așa aflat că propaganda acestora, în urma asaltului și a îndrăznelilor de ponegrire și afățare cu vorba dar mai ales prin scrieri, a prins teren. Ca o întregire, și îngrijorare a Ministerului Cultelor, s'a dat decizia Nr. 114119/1933, prin care se caută a se pune oarecare stavilă¹⁾ — pe hârtie, cel puțin — propagandei îndrăznețe, cum amintisem. Se specifică în aceea decizie, că răspândirea învățăturilor sectare se face numai prin anumite persoane autorizate și numai în anumite locuri, iar *cărțile și revistele lor se pot vinde numai la chioscuri fixe și locuri de adunări legale sectare*

Colportajul sectar deci e interzis. Indrăzneții până la nerușinare, calcă însă, legile țării, poate știind că legile și regulamentele nu sunt cunoscute de cei mulți — cum de fapt este cazul. Cel puțin Preoșimea oficios n'a fost înștiințată în cauza.

În ultimul timp, mai ales în Dobrogea, e un dezastru, scriu ziarele. Mulțimea ușor crezătoare se desface de arborele credinței străbune, ca frunza luată de vânt. Cine se îndepărtează, însă, de Biserică se îndepărtează și de Țară, al cărei așezământ puternic a fost, este și va fi credința noastră. De aceea d. Prefect de Constanța, în ultimul timp, a fost nevoit să dea o circulară, în care spune, că *ceice prin colportaj ori alte mijloace, contrar legilor, caută a răspândi credințe sectare, vor fi amendați* cei dela sate cu 500 Lei, iar cei dela orașe cu 5000 Lei. E un început, nesatisfăcător încă pe deplin, dar e un început bun.

Mă gândesc și la părțile eparhiei noastre, amenințată și ea de atâtea curente și idei vrăjmașe Bisericii și Neamului. Atenția noastră a tuturor să fie spre dușmanii Bisericii noastre străbune; căci acela sunt, de obicei, și ai țării pe care trebuie s-o slujim cu adevărata credință. Deci să-i demascăm, și să-i dăm pe mâna autorităților competente pe colportorii sec-

tari, știind că autoritățile nu le eliberează autorizațiuni și fără acelea nu au ce căuta prin parohiile noastre spre a ne tulbura pacea credincioșilor și credința adevărată a lor.

Datorința omului d'a conlucra cu harul lui Dumnezeu*)

de Pr. Ilie Tucudean, din Bulza

„Dar fiecareia din noi, harul i-a fost dat după măsura darului lui Iisus Hristos”. (Efes. IV. 7)

Iubiților creștini

Nu demult, am prăznuit mirile și minunatele întâmplări de mântuire, că blândul Mântuitor, s'a născut în peștera Vitleemului și s'a botezat în apa Iordanului, pentruca mai târziu să pătimească, să se răstignească și moartea s'o primească, spre a ne face pe noi moșteni împărăției Sale cerești. Dumnezeu ne-a primit de fii ai Săi, ne-a chemat să moștenim împărăția Sa, nu după faptele dreptății ce le-am fi făcut, ci după harul Său, care l-a revărsat și-l revărsă, asupra noastră, pentru meritele lui Iisus Hristos Mântuitorul nostru, ca îndreptându-ne după darul Lui, să putem fi moștenitorii vieții de veci.

Sub harul, sau darul lui Dumnezeu, înțelegem tot sprijinul, tot ajutorul acela, de care ne împărtășește Dumnezeu, după mulțimea îndurărilor Sale, prin Iisus Hristos, pentru a ne da putere, ca să putem câștiga viața de veci. Mijloacele din afară, cari le ntrebuințează Dumnezeu pentru a ne întinde acest ajutor, se numesc daruri externe, cum sunt: Fericirea d'a ne fi născut din părinți creștini, d'a fi crescuți în frica lui Dumnezeu, d'a te împărtăși cu Sf. Taine ș. a. Iar lucrările nemijlocite, cari ne vin dela însuși Dumnezeu asupra sufletelor noastre, trimițând ajutoarele Sale supranaturale, se numesc daruri interne. De acestea sunt: Lumina credinței, darul rugăciunii și toate acele acte și mișcări supranaturale din lăuntrul nostru, cari întesc la luminarea sufletului; a-l întări, a ridica plecările și năzuințele lui către ceriu, a-i însufla ura și disprețul cătră păcat, a-l uni în iubire cu Dumnezeu, a-l sfinți și a-l încuraja pe calea virtuților.

Plecând dar dela acest adevăr sfânt, binevestit odinioară de marele și dumnezeescul apostol Pavel, că „fiecăruia din noi harul i-a fost dat după măsura darului lui Iisus Hristos”, vin a vă arăta în predica mea de azi, — după puterile mele — datorința omului d'a lucra împreună cu harul lui Dumnezeu, fără care împreună-lucrare omul nu poate încunjura pedeapsa ia-

*) Intâia predică, menită publicității de tânărul preot. O publicăm dabia acum, în sf. post, când trebuie mai din adinsă să ne gândim la cele duhovnicești. Redacția

¹⁾ Nu prea e „stavilă” în ea, durere! Redacția

dului, nici ajunge vreodată fericit și să vadă veselia raiului.

Iubiților creștini,

Un orologiu poate să umble rău și poate să se și oprească, dela sine; dar să pornească din nou dela sine și să bată regulat sferturile, sau oarele la timpul său, cu dela sine putere, n'o mai poate face. De ce? Fiindcă îi lipsește un ajutor. Așa stau lucrurile și cu omul în viața cea sufletească. Noi putem să ne oprim pe loc în calea virtuților și a desăvârșirii creștine. Mai mult chiar: putem face rău, putem trece peste marginile legilor dumnezeesti și omenești, rătăcind pe calea cea largă a fărâdălegilor. Dar a ne întoarce iar către Dumnezeu prin pocăință adevărată și de a înainta pe calea desăvârșirii, aceasta n'o mai putem face numai singuri și numai cu puterile noastre proprii. Spre aceasta întoarcere ne trebuie și harul lui Dumnezeu, cu care avem și noi de a lucra împreună, pentru a ieși din mocirla păcatelor, la limanul mântuirii, la viața de veci.

Tot ce este slab are lipsă de proptă, sau sprijin. Copilului îi trebuie sprijinul brațului de mamă, bătrânului — bățul, de care să-și sprijinească slăbiciunea vârstei. Orbul are lipsă de conducător, ca să nu cadă; bolnavului îi trebuie hrană, ca să-și refacă țăr puterile. Pomul are nevoie de ploaia cerului, ca să'nflorească, și să producă fructe. Astfel are lipsă și omul de un ajutor: de harul lui Dumnezeu, — deoarece firea noastră pătimește, încă și acum, de ranele de moarte, ce i-a înfapt păcatul strămoșesc, săvârșit de Adam și Eva în rai. Slăbiciunea aceasta a firei noastre e atât de mare, încât fără ajutorul harului ceresc, nu și poate afla nici când intrare la scaunul îndurărilor lui Dumnezeu și nu poate împlini nici cea mai mică faptă bună, ce ne-ar îndreptăți să câștigăm viața de veci.

Mântuitorul Hristos zice: „După cum mlădița, nu poate aduce rod dela sine, dacă nu rămâne în viață; tot așa nici voi nu puteți aduce rod, dacă nu rămâneți întru Mine“. (Ioan XV. 4.) Fără ajutorul harului lui Dumnezeu, nu putem nutri măcar, nici întâia dorință, pentru patria fericită, unde locuiește Tatăl tuturora în mărirea cea de veci: „Căci Dumnezeu este — zice Sf. Apostol Pavel — care lucră întru noi, ca să voiiți și ca să lucrați, după buna plăcerea Sa“. (Fil. II. 13) „Așa dar — cum zice în alt loc același Sf. Apostol — nu este nici după cel ce voește, nici după cel ce aleargă; ci după Dumnezeu, cel ce se îndură“. (Rom. IX. 16) În slăbiciunile Sale și sub puterea acestei credințe, zice dumnezeescul apostol Pavel despre sine: „Nu eu, ci harul lui Dumnezeu, care este în mine“. (I. Cor. XV. 10).

Iubiților creștini,

Precum noi nu putem face nimic bun, fără harul lui Dumnezeu, așa nici harul lui Dumnezeu, nu poate

să pricinuiască în noi, nici un rod, fără de împreună-lucrarea noastră. „Precum pământul — zice Sf. Ioan gură de aur — nu produce nimic, dacă nu primește ploaie și precum ploaia fără de pământ, nu face fruct; astfel nici harul lui Dumnezeu, nu lucră nimic împotriva voinței omului, dar nici voința omului nu poate, fără de har. Tatăl din ceruri, ca un părinte prea milostiv ce ne este, ne întinde mâna Sa, ca să nu perim; prin meritele și darurile nesfârșite ale Fiului Său, întăriți cu toate mijloacele, ce sunt de lipsă pentru a birui în luptă. Spre aceasta trebuie însă să ne străduim și noi. De ce? Pentru că Dumnezeu „cel ce te-a creiat fără de tine, — zice fericitul Augustin — nu te va mântui fără de tine“. Așa dar dacă vom nesocoti mijloacele sfinte, ce ni-le imbe Dumnezeu pentru câștigarea fericirii viitoare, ce se va întâmpla atunci?

Ascultați și tremurați! „Pentru că am strigat — zice Domnului — și nu M'ați ascultat, am întins mâna Mea și nu ați luat aminte; ci ați defăimat sfaturile Mele și nu ați luat aminte certările Mele; pentru aceea și eu voi râde de perirea voastră și Mă voi bucura, când va veni vouă perzarea. Și când vor năvăli asupra voastră fără de veste toate relele și năcazurile, chema-Mă-veți, dar nu vă voi auzi“. (Prov. I. 24—28.) Ce judecată! ce pedeapsă! Vai, celor ce nu primesc harul lui Dumnezeu și nu-l folosesc spre mântuirea lor; căci așa vor peri în veci!

Grăbiți, grăbiți dar la mântuire, până încă aveți timp. Poarta harului lui Dumnezeu, vă stă larg deschisă, în sf. Taină a pocăinței. Masa Lui bogată v'asteaptă gata, în sf. Taină a Cuminecăturii. Bândul Mântuitor ține încă întinse mâinile Sale prea sfinte, peste capetele voastre, ca să vă binecuvinteze și sa va dăruiească ceea ce mai înainte ni-a făgăduit tuturora: Raiul cel pierdut odinioară și viața de veci, la care sunt chemați toți, ceice primesc și lucrează împreună, cu harul ce li-a fost dat, după măsura darului lui Iisus Hristos. Amin.

Părintele canonic I. Georgescu și Ortodoxia

de pr. Andrei Cuznețov.

Zilele trecute, în coloanele ziarului „Curentul“, a apărut un articol al canonicului I. Georgescu, cu titlul: „Din experiența rusească“. În acest articol autorul susține — nici mai mult nici mai puțin — că, dintre cauzele care au servit la întronarea bolșevizmului în Rusia, partea de căpetenie o avut-o Ortodoxia și Clerul ei de mir.

Argumentele păr. canonic, care i-au permis să tragă astfel de concluzie, sunt cel puțin forțate. Iată primul argument: Începe cu vechea poveste, creată de contrarii Bisericii Ortodoxe și anume, că țarul Rușilor era și capul Bisericii pravoslavnice. Cunosc suficient istoria poporului rus și istoria Bisericii Ortodoxe ruse; dar, nu cunosc nici un caz, când autori-

tatea sau despotismul țarului ar fi pășit peste dogmele și canoanele Bisericii Ortodoxe. Cred, că nici p. canonic nu ne poate arăta astfel de cazuri. Invers, țarul a fost primul fiu al Bisericii Ortodoxe, cu smerenie rară îndeplinind toate datorile, la cari l-au obligat prescripțiile Bisericii Ortodoxe. Am fost martor, când ultimul țar al Rusiei, în 1912, a sărutat mâna unui umil preot de la țară, ceea ce cu greu se împacă cu teza susținută de p. canonic. Dacă nu e suficient acest caz, deschideți ori care manual de istoria Rușilor și veți găsi destule cazuri similare. Înțeleg confuzia din partea p. canonic, ca și tuturor bisericilor eterodoxe, ea provenind de acolo, că toate acțiunile externe ale Bisericii Ortodoxe ruse, sub regimul țarist, erau sprijinite cu toată greutatea de guvernul rusesc. Ceea ce se vede mai clar din luptele date dintre biserici pentru influința în Orientul apropiat, mai ales pentru locurile sfinte.

P. canonic spune, că Ecaterina cea Mare a corespondat cu Voltaire, în calitate de căpetenie a Bisericii ruse. Dar realitatea este alta: Ecaterina a II a corespondat cu Voltaire, ca libera — cugetătoare, ca prietenă de idei cu dânsul și la nici un caz ca șefă a Bisericii Ortodoxe ruse. Mai este ceva, împărăteasa Ecaterina, cum știm cu toții, de origine era germană și la Ortodoxie a trecut cu ceva mai înainte de căsătoria sa cu Petru al III-lea. Prin aceasta vreau să spun, că dânsa a fost streină și de Biserica Ortodoxă, ca și de poporul rus.

E incontestabil, că dânsa a făcut servicii mari Statului rus, câștigându și astfel titlul de „Cea Mare“. Dar față de Biserică, politica ei a fost negativă. — Dânsa a sequestrat averile bisericesti și le-a distribuit favoriților ei. Iar în raportul personal cu Clerul, a cercat să-și bată joc și de cei mai iluștri reprezentanți ai Clerului rusesc, cum a fost cazul cu mitropolitul Platon etc. Dacă p. canonic tocmai a voit să argumenteze cumva și a făcut-o, putea cita cu mai mare succes, fără îndoială, opinia lui Buharin, Lunacearschi etc.

Alt argument al părintelui canonic: Preoții ruși, fiind salariați de Stat, au devenit nu numai simpli slujbași ai Statului, ci și spioni. Dacă temeiul de salarizare impune o astfel de concluzie, atunci cu tot dreptul putem să punem următoarea întrebare părintelui canonic: — și Dta, canonic fiind, primești salariu de la Statul românesc; și atunci, dacă salarizarea de Stat implică un spionaj, Dta cui slujești? sau în favorul cui spionezi, ca salariat al Statului român? Dar să revenim la obiect: Suspiciunea D lui canonic e lipsită cu desăvârșire de temei, pentru că clerul rusesc n'a fost salariat de Stat niciodată. Auzi Reverendisime? Niciodată!

Mai departe, cu aceeași seriozitate (?) și cu aceeași bună credință (?) p. canonic, aduce argumente și din literatura rusă. Se provoacă la un oarecare Uskepnski — presupunem că e identic cu Gleb Uspenschi: — dacă e așa atunci, Reverendisime, cu ajutorul operelor umoristice și satirice cu greu putem constata cauzele fenomenului social-mondial, cum este bolșevismul. Iar ceea ce privește pe Dostoievski în „Eraji Caramazovă“, care după p. canonic ni ar fi prezentat preoțimea de mir în culori foarte negre, am recitat romanul acesta și n'am găsit nici un cuvânt rău sau bun, la adresa Clerului de mir. În schimb destul de pe larg este vorba în vol. II. pag. 337 și 338 despre mentalitatea iezuită.

Ceea ce privește rolul călugărilor ruși după Dostoievski, am găsit, iar, altceva decât ce a găsit p. canonic, chiar contrar părerilor pe cari vrea să le reliefeze. După Dostoievski, celălalt de p. Georgescu, călugărit ruși au dus viața „unilaterală, exclusiv contemplativă, disprețuind acțiunile sociale, culturale“. Dar eu am găsit altceva: starețul Zosima trimite pe novicele Aliona în lume, unde răul e așa de puternic, unde sunt mai multe suferințe etc. Să citești, părinte canonic. vol. II pag. 368—376 și vei vedea, că *Dostoievski pune toată speranța de regenerare și mântuire a poporului rus în Clerul negru adică în călugări*. Biserica Ortodoxă rusă, ca Biserică națională, cu Clerul ei de mir și de călugări, a stat totdeauna în cel mai strâns contact cu poporul ca și cu Statul. P. canonic, deschideți oricare manual de istorie rusă: Costomarov, Elpatievski etc. și vei vedea, că unitatea Statului rus a luat ființă prin Biserică. La răscrucele Istoriei, când existența Statului și a poporului era amenințată, atunci din inițiativa și cu jertfa adusă de Biserică, poporul rus a fost scăpat. Așa a fost în timpul eliberării Rusiei de sub jugul Tatarilor, în timpul zbuciumat 1589—1612; în războiul 1812 cu Napoleon; și chiar în războiul mondial Biserica a dat ajutorul său neprecupețit.

Apoi mai este ceva: *bolșevismul este un fenomen, născut și crescut în Apus*. deci nu pe teritoriul Bisericii Ortodoxe. Nici la bolșevizarea Ungariei n'a lucrat Clerul Ortodox și Ortodoxia. Mai mult chiar: Ungaria — unde catolicismul, apusean și cel de felul părintelui canonic, erau la sine acasă — a scăpat de bolșevism tocmai prin intervenția Armatei române, care era și este ortodoxă. Italia, Germania, de asemenea, au fost în pragul întronării regimului bolșevic și dacă au scăpat de prăpădul acesta, iarăși nu este meritul unei biserici sau al altuia, ci a lui Mussolini și a lui Hitler. Iar de tragedia Spaniei, care Cler este vinovat? (dacă, odată, de bolșevismul rusesc ar fi vinovat Clerul ortodox!)

Dar spun frățește părintelui canonic: Se poate că, din punct de vedere al nostru, omenesc, e vinovat Clerul ortodox din Rusia și cel catolic din Spania, că i au scăpat frânele conducerii inimei și sufletului credincioșilor săi. — Și atunci, aceasta slăbiciune și greșală a plătit o din belșug cu sângele său, cu suferințele sale fără de număr, stând la postul său până la capăt. Aceasta, însă ne obligă să ne descoperim capul înainte de a vorbi despre clerul mormozat, dar nu să vorbim cum e scris, cu palimă, p. canonic.

Ca încheiere, mi aduc aminte — cam 15 ani de atunci, — că poate un alt Georgescu, a făcut atunci o experiență cu Ortodoxia noastră, aruncând ca cu piatră, în ea, printr'un manual al său de istorie. Fiind că domnul acela, atunci, era secretarul „Astrei“, la un congres apropiat al acestei organizații culturale, a venit vorba și de atacul acela. Iar domnul cu pricină a trebuit să dimisioneze din secretariatul „Astrei“. Dacă acel secretar demisionat pentru zarvă confesională este identic cu părintele canonic de acum, — după cum s'ar părea că avem de a face cu aceeași mentalitate — este cu atât mai rău pentru p. canonic, că se îndărătnicește în umblarea pe cărări strâmbe.

Despre ce să predicăm

În Duminică V. din post (18. Aprilie) în baza *Evangeliei* (Marcu 10₃₃₋₄₅) vom vorbi despre datarea creștinului de a pătimi împreună cu Iisus Hristos.

După ce în Duminică III. din post Biserica ne a pus în față *Crucea*, pentru a ne aminti că am apucat calea Patimilor, în *Evangelia* de azi Mântuitorul prevestește în amănunte *suferințele* ce-l așteaptă în Ierusalim anunțând totodată și glorioasa Sa *înviere*.

Apostolii-țrați: Iacob și Ioan, fiții lui Zevedeu, stăpâniți de mentalitatea veacului, într'un moment de slăbiciune socotesc că acesta e prilejul de a și asigura locurile cele mai de frunte (de a dreapta și de a stânga) în „împărăția lui Messia” care de bunăseama se va arăta pe pământ după înviere. Vor să fie părtași la mărirea lui Hristos fără de a lua parte și la pătimirea Lui.

Mântuitorul îi întreabă dacă pot bea „paharul” pe care El îl va bea și să se boteze cu „botezul” cu care El se va boteza. (v. 38.) Fără de a înțelege pe deplin rostul acestor cuvinte ei se grăbesc să răspundă afirmativ. Prezicerea s'a împlinit. Alături Iacob, cel dintâiu martir dintre apostoli, cât și Ioan și-au răscumărat prin botezul sângelui locurile de cinste în „împărăția lui Messia”.

Cei mai mulți dintre creștini nu și dau seama de legătura strânsă ce trebuie să existe între dânșii și Mântuitorul. Ei fiind altoiți prin botez în trupul lui Hristos (Biserica) au să ia parte în viața aceasta la patimile Lui, pentru a putea fi părtași în cealaltă viață și la mărirea Lui. A fi creștin înseamnă într'un anumit înțeles, a suferi, căci ce altceva este lupla împotriva păcatului, și renunțarea la cele trecătoare pentru a dobândi cele veșnice, decât o suferință.

„Au nu știți că toți câți în Hristos Iisus ne-am botezat, întru moartea lui ne-am botezat? Deci ne-am îngropat cu el, în moarte, prin botez; așa încât după cum Hristos a înviat din morți, prin mărirea Tatălui, tot așa și noi să umblăm întru învierea vieții: că dacă ne-am făcut cu el o singură tulpină, întru asemănarea morții lui, atunci vom fi la fel și în învierea lui” (Rom 6 v. 3-5).

Apostolul Pavel spunea: „Mă bucur de suferințele mele... și împlinesc în carnea mea, lipsurile necazurilor lui Hristos, pentru trupul lui, care este Biserica”. (Colos 1₂₄).

„Căci vouă vi s'a dăruit, pentru Hristos, nu numai să credeți întru el, ci să și suferiți pentru el” (Filip. 1₂₉).

„Ci spre aceasta ați fost chemați, că și Hristos a pățimit pentru voi, lăsându-vă pildă, ca să urmați urmelor lui”. (I. Petru 2₂₁).

Noi suntem gata să cârlim împotriva lui Dumnezeu, îndată ce pentru suferința ca creștini nu primim o grabnică și văzută răsplătă. Nu vrem să înțelegem rostul *suferinții creștine*.

Mântuitorul a zis: „Fericiți veți fi când vă vor batjocori pe voi și vă vor gonii și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind pentru mine”. Acestora le făgăduiește că „plata lor va fi multă în ceruri”. (Mat. 5₁₁₋₁₂).

Precum între sămănat și seceriș plugarul așteaptă cu nădejde recolta, așa și creștinul are să lase răsplata suferinții lui în grija lui Dumnezeu. Ea, deși nu

vine îndată și în forma materială dorită, se va arăta de bunăseama *dincolo* și într'o formă *spirituală*.

Suferința creștină e o judecată, (încercare) pe care o suportăm aici pe pământ dar a cărei sentință se va rosti dincolo, unde se va stabili prețul și valoarea ei. Ea are totdeauna în sine ceva din taina fericirii negrăite.

Cu ce altceva mai de preț, am putea noi răscumpara aci jos viața cea veșnică? Cu aur, argint, sau alte lucruri pieritoare? Singură suferința curățește sufletul, ca aurul în cuptor, făcându-l vrednic de viața cea veșnică.

De aceea zice ap. Iacob: „Fericit este bărbatul care rabdă ispita, căci lămurit făcându-se va lua cunună vieții, pe care a făgăduit-o Dumnezeu celor ce îl iubesc”. (Iac. 1₁₂).

Suferința: ne îndepărtează de rău; ne înloarce la Dumnezeu; ne face smeriți prin cunoașterea păcătoșeniei; ne ferește de a uita pe Dumnezeu; ne învață voia Lui; ne încearcă credința; ne curățește inima și ne învață la răbdare.

Creștinul suferă cu nădejde în „Tatăl ceresc” care: aude, vede, compătimente, măsoară crucea fiecărui, mângăie și izbăvește.

În suferință ne simțim *înfrățiți* cu Hristos care a zis: „Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați și eu vă voi odihni pe voi”. (Mat. 11₂₈).

Slava lumească este una din cele 3 ispite pierzătoare de suflet (Mat. 4 v. 8-9), iar suferința este arvuna și cheia intrării în cer.

„Pentru că suferința noastră, ușoară și de o clipă, ne agonisește nouă, mai presus de orice măsură, o cumpănă veșnică de mărire. Ca unora cari n'avem în vedere cele ce se văd, dar cele ce nu se văd, fiindcă cele ce se văd sunt vremelnice, pe când cele ce nu se văd sunt veșnice”. (II Cor. 4₁₇₋₁₈).

Fără de a suferi împreună cu Hristos nu avem dreptul de a fi părtași la mărirea Lui (Rom 8₁₇).

„Ci socotesc că durerile ceasului de față nu pot să stea în cumpănă cu mărirea care va să se arate pentru noi”. (Rom. 8₁₈).

„Dacă stăruim în răbdare, vom împărăși împreună cu El; de-] vom făgădui și El ne va făgădui”. (II. Tim. 2₁₂).

„Ci întrucât sunteți părtași la suferințele lui Hristos, bucurați-vă, ca și la descoperirea mării lui să vă bucurați cu bucurie mare”. (I. Petru 4₁₃).

Viața religioasă a Românilor din America

Risipiți printre străini, cari nu duc viață îngerească, Romanii americani încă au mari lipsuri în viața lor, din punct de vedere religios-moral. „Congresul” episcopiei noastre din America, ocupându-se de aceste neajunsuri, a luat o hotărâre, pe care o reproducem (din revista sa „Solia” No. din 20 Dec. tr.), deoarece și la noi se poate cetii cu folos de îndreptarea lucrurilor.

Iată, ce scrie adică:

Congresul ia, cu bucurie, la cunoștință programul de acțiune în viitor, precum succesul avut în Phila-

delphia, unde P. S. Sa a cununat de-odată 15 perechi, cari trăiau necununaji până aici.

În privința conviețuirilor nelegiuite, Congresul decide să se ia măsuri grabnice spre a se reduce și curma. concubinii; și, peste tot, cei ce trăiesc necununaji bisericește, *să nu mai fie primiți ca nași la botez*, ca unii ce nu dau garanție de buni creștini, nici *la cununii*, ca unii cari dau pildă rea, prin viața lor.

Divorțurile, ca o mare pacoste morală, care disqualifică pe soți și primejduiește viața copiilor, rămași fără supravegherea mamei, ori fără grija ocrotitoare a tatălui, trebuie preîntâmpinate cu toate mijloacele, căci distrugerea familiei este dărâpânarea societății, slăbirea Bisericii și a Neamului.

Casa și familia trebuie refăcute pe temeiul Evangheliei, pe baza principiilor creștine, cari osândesc materialismul, ca cea mai răspândită pricină de neînțelegeri, Luxul conturbă echilibrul casei; alcoolismul face din om neom. Impotriva acestora, Biserica noastră trebuie să întreprindă o cruciadă, spre a le stârpi, îndeosebi prin înființarea societăților de temperanță. Până și sportul trebuie să fie temperat. Să nu se mai aranjeze și să nu se mai ia parte la întreceri sportive, în zile de sărbători, în vremea sfintei slujbe. Tinerii nu trebuie să fie opriți a se desvolta fizicește. Dar sportul spiritual, al dezvoltării și întăririi sufletesti, e cel puțin tot atât de îndreptățit și de necesar.

Consiliul parohial, între îndatoririle sale, are și supravegherea vieții religioase și morale a parohienilor și luarea de măsuri pentru desrădăcinarea obiceiurilor rele și a desfrâului, prin mijloace potrivite. El este un factor de îndrumare al vieții, un for de judecată, chemat să dea și sancțiuni. Astfel trebuie să și ia rolul în serios. Dar, pentru ca să o poată face, în consiliu trebuie să pătrundă numai creștini cu viața bună și curată, cu conduita demnă, să poată fi exemplu și să aibă autoritatea morală, de a chema la ordine pe alții și a-i îndrepta, cu mijloacele ce-i pot sta la dispoziție și chiar aplicând amenzi în favorul bisericii.

Cronică

Fostul preot Iosif Trifa, după cum amintisem nu demult, dăduse semne că ar vrea să se împace cu Biserica. De aceea se adresase Sfântului Sinod, cerând iertare. Chestia a ajuns la I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, care i-a dovedit toată bunăvoința, în nădejdea îndreptării. În cele din urmă, însă, fostul preot, primit chiar în audiență de I. P. Sf. Sa, a declarat-o ruptales, că în sufletul său nu s'a putut hotărî să se întoarcă la Biserică. Cazul a fost raportat Sfântului Sinod, caru i-a respins cererea de agrajiere și a aprobat scoaterea dânsului din Cler și i-a interzis, sub pe-

deapsă de excomunicare, de a mai continua să scoată foaia sa „Iisus Biruitorul”. Hotărârea Sfântului Sinod a fost comunicată și Ministeriului Cultelor, și împriicinatului, care de aci încolo e căzut din treapta sfintei Preoții. Lucru dureros, dar care trebuie știut și vestit creștinilor noștri.

Parastasele, la București și de sigur și în alte părți, încep a se ținea după altă rânduială. Nu de tipic ci de interpretare filantropică, în spirit creștin. Iată, ce celim în rev. „Cuvânt Bun” dela București: La cantina frăției creștine „Patriarhul Miron” de o vreme încoaci se dau mese pent u săraci, pentru sufletele celor adormiți. Mesele — mai bine zis: ajutoarele, în bani ori în natură — le dau ceice țin parastase pentru iubiții lor răposeți. Într'un singur număr al numitei reviste se semnaleză aproape o sută de asemenea mese. Între numele ce lor ce le-au dat sunt oameni de toate stările, începând dela arhieriei, generali și ală lume „bună”. Cu adevărat bună lume, care ar merita să fie imitată și la noi, unde, în aceeași privință, avem numai începuturi, cari ar trebui desăvârșite.

„*Intât catolic*” — Românul cu asemenea devise avem și noi. Pentru mustrarea acestei mentalități, resumăm după „Renașterea” dela Cluj, cazul următor: Un deputat, cu blazon de conte, vorbea dela tribună, astfel: „Eu, domnilor, sunt mai întât catolic, apoi francez”. Marele bărbat politic Jaurez l-a replicat, după cum se cuvenia — și s'ar potrive, uneori, și pela noi: „Admirați, domnilor, pe un om, care a fost botezat, înainte de a se fi născut”. Asemenea „români” erau și celce, la încoronarea primului rege al României au stat, ca leproși, pe dinafară de catedrala Încoronării. Bag seama, ca ei să nu se spurce?!

Cronica Revistelor

„*Solta revista*” *Episcopiei misionare ort. române din America* a intrat în al doilea an de existență. Apare săptămânal, bine scrisă, încadrând în mare parte articole ale Prea Sfinței Sale Părintelui Episcop Pollicarp Morușca, — pelângă dispoziții și îndrumări administrative bisericești și culturale. Remarcăm marile străduințe, cari se văd bine desfășurate în mijloc de dificultăți multiple, cu cari au să lupte, episcopia ca și episcopul, acolo. Noi le facem, amândurora, urări de tot sporul bun: la scris și la înfăptuire alese.

Bibliografie

Pr. Ștefan Corpadea: Credință și Știință (după A. Martinowicz) Arad. 1937 Tiparul tipogr. „Zarand”, 30. pag. Prețul Lei: 5. — Avem de a face cu o traducere. Gândul traducătorului, ca și traducerea sunt la locul lor. Traducerea, prefațată de pâr. protopop Ioan Indrei dela Brad și apărută ca No. 1. din „Biblioteca

protopopiatului ortodox român al „Zarandului“, face un bun serviciu: dă Icoana multor oameni de știință, cari au fost credincioși, și merită ca preoțimea să le cunoască numele și părările. Broșura însemnează și o laudă bine meritată nu numai pentru traducător, ci și pentru pâr. protopop, cari dau o frumoasă pildă prin acest început de bibliotecă, pe care-l dorim cât mai spornic. Nu ni-se arată, de unde se poate procura; probabil de oficiul protopopesic Brad ori dela traducător (Vața de jos, jud. Hunedoara).

Informațiuni

P. Sf. Sa Părintele episcop Andrei a întors cu bine, la reședință, după ce săptămâna trecută participase, la Sibiu, la ședințele fundațiunii Gojdu și, după aceea, în București la ședințele Sfântului Sinod.

Fundațiunea Em. Gojdu, după cum știm, a fost oprită dela destinație de către guvernul maghiar, care a scos-o de sub dreptul de administrare prin Reprezentanta fundațională, stătătoare din episcopii noștri și câțiva mireni fruntași. După îndelungate tratative între guvernul român și cel maghiar s'a ajuns, în cele din urmă — după cum aflăm din organul mitropolitan dela Sibiu — la o învoială, ale cărei puncte principale au fost parafate, la 11 Martie a. c., într-o ședință ținută la Sibiu, din partea delegatului român d. Ioan Lapedatu și un delegat al statului ungar. În baza acestui aranjament se va putea regula chestiunea fundațiunii, în mod corespunzător. Statul ungar va pune la dispoziția Reprezentanței fundaționale întreaga avere fundației, rezervându-se o corespunzătoare cotă-parte în folosul Românilor rămași în Ungaria. Reprezentanța fundațiunii, întrunită în ședința dela 27 Martie, a acceptat punctele parafate. Vestim, bucuroși, acest aranjament, care intervine tocmai la timp suprem.

Revista „Hotarul“ scrie: **Părintele Dr. Gh. Ciuhandu** a fost proclamat membru de onoare al Sindicatului Presii Române din Ardeal și Banat, în ședința din 17 Martie a. c. a acestei organizațiuni profesionale, pentru „activitatea publicistică, națională, bisericăscă și culturală“, „precum și pentru interesul constant față cu tradiția gazetăriei românești din Transilvania“.

Este o modestă și indirectă recunoaștere a bogatei activități publicistice, pe care distinsul nostru colaborator și director al revistei „Biserica și Școala“ a început-o cu 40 de ani în urmă în „Tribuna Popului“.

Cinstea ce i s'a făcut părintelui Ciuhandu se restrânge și asupra acelor cari îl au în mijlocul lor.

Nr. 2674/1937.

Comunicat

Ordinul Ministerului de Interne Direcțiunea Administrației de Stat Nr. 2438 A. din 11 Martie a. c. cu privire la aplicarea art. 349 din Codul Penal „Regele Carol“ II-lea, îl publicăm aci, spre conformare, precum urmează:

Orice preot, călugăr, sau predicator al unui cult, care în adunările credincioșilor, sau cu ocazia slujbei sale religioase rostește o cuvântare prin care amenință pe credincioși cu pedepse spirituale, dacă se vor spune autorităților, sau legilor, ori le acordă sau promite beneficii spirituale, dacă nu se vor spune, sau care leagă prin jurământ luat individual sau colectiv pe enoriași să urmeze anumite credințe politice, comite delictul de abuz de putere spirituală și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 6 luni la 2 ani, când instigarea nu a fost urmată de efect, iar dacă a dat naștere la nesupunere, se pedepsește cu închisoare corecțională dela 1 la 2 ani. Când aceasta nesupunere a condus la o rebeliune ce ar da loc la aplicarea de pedepse mai aspre, în contra unuia sau mai multora dintre culpabili, Ministrul Cultului se pedepsește cu aceleași pedepse; iar Art. 351 din acelaș cod penal prevede: orice Ministru al unui cult, care prin mijloacele arătate în articolele precedente face propagandă pentru a provoca ura unei naționalități sau confesiuni religioase recunoscute de Stat, în contra altuia, comite delictul de învrăjpire confesională și se pedepsește cu închisoare dela 6 luni la 2 ani și amendă dela 3000 la 10.000 Lei.

Arad, din ședința Cons. Ep. dela 23 Martie 1937

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad

Nr. 2299/1937.

Comunicat

Sfânta Mitropolie a Ungro Vlahiei, cu adresa Nr. 2382/1937 ne aduce la cunoștință că a înființat în București, cu începerea acestui an școlar Institutul de Caritate al călugărițelor ortodoxe române cu local propriu, în care s'a amenajat un paraclis și unde se duce o viață călugărească chinovială.

Invităm pe cucernicii Preoți să facă apel la bunele voinți din popor, care în haina monahală, ar dori să lucreze pentru operele caritabile de interes general.

Cele ce vor răspunde apelului, trebuie să îndeplinească condițiunile de admitere, adică să aibă vârsta între 15—21 ani cu cel puțin 4 clase primare și certificat de sănătate, și să se prezinte în toamnă la seminarul de călugărițe din Sf. Mănăstire *Bistrița-Vâlca* pentru pregătire preliminară.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 23 Martie 1937.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad